

MANUÁL PRO ČLENY OVK KOMUNÁLNÍ A SENÁTNÍ VOLBY

**Volby do obecních zastupitelstev a Senátu PČR
ve dnech 23. a 24. září 2022 (2. kolo Senátních voleb
v termínu 30. září a 1. října 2022)**

OBSAH

Úvod.....	1
Časté otázky a odpovědi na ně.....	2-3
Průběh práce komise krok za krokem.....	4-7
Volební zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí – „Komunální volby“	8-21
Volební zákon č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky – „Senátní volby“	22-36

ÚVOD

Vážená paní, vážený pane,

děkujeme moc, že jste se rozhodli nám pomoci ohlídat správný průběh voleb. Vážíme si toho zvláště letos, kdy nemáme možnost obsadit tolik volebních komisí jako v předchozích volbách. Zároveň děkujeme, že účast ve volbách za naši stranu doporučujete svým blízkým a okolí, protože počet zájemců se stále navyšuje. Ostatně občanská možnost zapojit se do chodu voleb je jedním z důležitých nástrojů demokracie.

Tento manuál jsme připravili nejen pro nováčky, ale i pro ostřílené komisaře, protože jednak jsou „komunální“ volby nejsložitějším typem voleb a jednak tentokrát na mnoha místech probíhají společně s volbami do Senátu Parlamentu ČR (PČR).

Základní pomůckou pro všechny členy okrskových volebních komisí (dále jen OVK) je volební zákon, který je nejspolehlivějším zdrojem. Tento manuál však slouží jako shrnutí jeho nejzásadnějších částí.

Členství v okrskové volební komisi (OVK) lze brát mnoha způsoby:

- jako občanskou povinnost,
- jako naplnění občanského práva,
- a současně také jako příležitostný zdroj financí.

Všechny tyto možnosti ale spojuje to, že za výsledky a průběh práce volební komise je zodpovědný každý její člen na základě složeného slibu.

§ 17 (4) Členství v okrskové volební komisi vzniká složením slibu tohoto znění: "Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budu se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky." Slib skládá delegovaný zástupce tak, že se podepíše pod písemné znění slibu.

Proto prosím berte svoji účast vážně. To, že se v průběhu let staly některé činnosti komise tradicí, neznamená, že jsou v souladu se zákonem. Za průběh jste zodpovědní i přímo vy.

V případě porušení zákona trvejte na nápravách jednání a na tom, aby veškeré **nevyřešené** prohřešky byly uvedeny jako samostatná příloha v závěrečném protokolu. Chráníte tak převážně sami sebe a povinnosti celé volební komise je pracovat během voleb správně, bezchybně a v souladu se zákony ČR.

Je velmi důležité znát průběh práce komise i v případě, že nejste předseda nebo místopředseda komise. Pokud jste členem komise poprvé nebo nemáte zkušenost s „komunálními“ volbami, čtěte prosím pečlivě.

Letos Vám na všechny dotazy, kterých jste na adresu ovk@pirati.cz opět poslali téměř 2500, pečlivě odpovídala kolegyně Tereza Ptáčková, za což jí moc děkuji!

Za registrační tým OVK

Lucie Spáčilová

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Kdo má právo volit?

- ➔ občan České republiky, který druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let
- ➔ občan, který je v den voleb v dané obci, městě nebo v hlavním městě Praze přihlášen k trvalému pobytu
- ➔ občan jiného státu, který je v druhý den voleb držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území, nebo povolení k trvalému pobytu a je přihlášen k pobytu v této obci, městě nebo hlavním městě Praze

Jaké jsou překážky u volebního práva?

- ➔ zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody
- ➔ omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva
- ➔ zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu
- ➔ výkon služby vojáka z povolání v zahraničí nebo výkon služby vojáka v záloze v zahraničí

Náš komentář:

- Tyto osoby jsou označeny v seznamu voličů.
- **POZOR** – údaje o těchto osobách, stejně jako o ostatních na seznamu, nesmíte předávat nikomu jinému mimo vaši okrskovou volební komisi.
- Pokud se nějaká taková osoba dostaví do volební místnosti, nahlaste to diskrétně předsedovi nebo místopředsedovi (v případě nepřítomnosti předsedy) a citlivě takovou situaci vyřešte.

První zasedání OVK

Losování členů komise upravuje zákon. Losování vede zapisovatel/ka a musí proběhnout vždy tajně. Člen komise, který si vylosuje roli předsedy nebo místopředsedy komise, by měl pečlivě zvážit, zda tuto roli zvládne. Pokud si není jistý, může odmítnout a losování se opakuje.

Na prvním zasedání OVK nedošlo i přes moje námitky k losování rolí členů komise

Na prvním zasedání OVK jsem nebyl/a, protože mi zapisovatelka tvrdila, že mě nemá na seznamu delegovaných členů

- ➔ Pokud se stane, že role členů komise určila zapisovatelka sama nebo jste byl/a přehlasována většinou účastníků OVK, je nutné se proti tomu na místě **ohradit** a trvat na nápravě.
- ➔ V případě, že k nápravě nedojde a jste ignorováni, trvejte na uvedení této skutečnosti v samostatném dokumentu, který bude součástí závěrečné zprávy.
- ➔ V případě, že to bude komise odmítat, upozorněte na to, že bez toho závěrečnou zprávu nepodepíšete.

Náš komentář:

- Bohužel i letos pokračoval trend a přišlo opět spoustu stížností na to, že Vám nepřišla pozvánka na 1. zasedání OVK.
- V následujících volbách si proto pečlivě **hlídejte doručení** a kontrolujte **elektronickou úřední desku** obce, tu svoji najde na Seznamu úředních desek.
- Některé komise totiž mají stabilní sestavu členů a jsou předem dohodnuti na rolích i finančním ohodnocení. Vaše neúčast na 1. zasedání je pro ně potom výhoda.
- Letos se rovněž objevilo několik případů, kdy obec zveřejnila termín 1. zasedání OVK, ale na úřední desce ho „schovala“ mezi jiné dokumenty k volbám.
- Pokud se Vám nedařilo termín najít a nebudete ho moct dohledat i příště, neváhejte nám **napsat** na ovk@pirati.cz.

Jaká je výše odměny, kdy odměnu komise dostanu a jakým způsobem bude vyplacena?

Řadový člen komise 1 800 Kč

Místopředsedovi komise 2 100 Kč

Předsedovi komise 2 200 Kč

Předseda, místopředseda a zapisovatel mají ze zákona nárok na vyšší odměnu. Důvodem jsou větší požadavky na tyto funkce a povinnost účastnit se školení.

Odměna se zvyšuje o 400 Kč i v případě komunálních voleb v územně členěných statutárních městech a v hlavním městě Praze.

V praxi to tedy znamená, že:

Tam, kde se konají volby do zastupitelstev obcí v souběhu s volbami do Senátu a volby do Senátu budou dvoukolové, bude členovi komise, který není předsedou, místopředsedou ani zapisovatelem a zúčastní se všech zasedání komise, náležet odměna ve výši 2 900 Kč (1 800 Kč + 400 Kč + 700 Kč). Zapisovateli a místopředsedovi by pak náležela odměna ve výši 3 500 Kč (2 100 Kč + 400 Kč + 1 000 Kč) a předsedovi 3 600 Kč (2 200 Kč + 400 Kč + 1 000 Kč).

- ➔ Odměna se vyplácí nejdříve 45 dní od voleb. Letos termín vychází na 8.11.2022.
- ➔ Odměna Vám bude vyplacena na váš bankovní účet nebo si ji vyzvednete na pokladně místního úřadu. Je nutné se o tom dohodnout se zapisovatelkou.
- ➔ Z odměny člena komise se odvádí sociální pojištění. Podrobnosti ke srážkám a případně i úlevě na dani si vyžádejte na 1. zasedání komise nebo později od zapisovatelky.

Naše doporučení:

- Test znalostí a videa k volbám na volby.cz/.
- [Video Tomáše Lebedy](#) z UP v Olomouci, který se dlouhodobě věnuje komunikaci k hlasovacím systémům a díky jehož práci je dnes ukotveno v zákoně, že komise při sčítání používá striktně červené tužky, tedy jinou barvu, než která je určena k úpravě hlasovacího lístku voličem.

PRŮBĚH PRÁCE KOMISE KROK ZA KROKEM

Co se mělo stát na 1. zasedání komise

První zasedání je už součástí práce komise.

- ➔ Delegovaní členové složili slib člena komise.
- ➔ Došlo k tajnému losování rolí členů komise.
- ➔ Zapisovatelka předala komisi informace ohledně možných náhrad za mzdu, stravenek, způsobu a termínu výplaty odměny za volby apod.
- ➔ Zapisovatelka předala řádně zvolenému předsedovi a místopředsedovi termín povinného školení.
- ➔ Zapisovatelka se s komisí dohodla, jak proběhne příprava volební místnosti v den voleb před začátkem hlasování a v kolik hodin se komise sejde.
- ➔ Zapisovatelka komisi předala kontakt, kam mají členové nahlásit svoji nepřítomnost po složení slibu v případě nemoci nebo jiných závažných důvodů.

Náš komentář:

Za neúčast na 1. zasedání vám může být i přes řádnou omluvu snížena původní výše celkové odměny, výše srážky musí být poměrná k celkové práci komise a neměla by přesahovat částku 500,-.

Práce v komisi

Před zahájením hlasování

- ➔ Úkolem je připravit volební místnost, i letos k běžným rutinám přibude jednoznačně zajištění hygienických pomůcek jak pro komisi, tak pro voliče.
- ➔ Mezi ty běžné úkoly patří příprava tiskovin, vyvěšení státních symbolů, vyvěšení seznamu volebních stran, hnutí a koalic; informace o odvolaných kandidátech, stranách, hnutích nebo koalicích; příprava volebních seznamů, volebních obálek a zapečetění pevné i přenosné volební urny.

Náš komentář:

- Dostavte se včas dle domluvy komise.
- Respektujte pokyny předsedy nebo místopředsedy komise (pokud nejsou v rozporu se zákonem).
- Aktivně se podílejte na všech přípravách. Pokud Vám nebude cokoliv jasné, ptejte se hned. Pozdější poukazování na chyby může zbytečně narušovat atmosféru a práci komise.

Po zahájení hlasování

- ➔ Komise vyzve voliče, aby prokázal svoji totožnost (občanským průkazem, cestovním pasem, či v případě odvolení v rámci senátních voleb v jiném místě než v trvalém bydlišti voličským průkazem – ten volič odevzdá předsedovi komise).
- ➔ Vyhledá jeho jméno v seznamu, zkontroluje platnost předloženého dokladu a následně údaje o dané osobě.
- ➔ Vydá voliči úřední obálku, případně hlasovací lístky, pokud nemá vlastní.
- ➔ Vysvětlí voliči způsob kroužkování na hlasovacích lístcích.
- ➔ Vyzve voliče, aby upravil a vložil hlasovací lístek za plentou.
- ➔ Před hlasováním občana zkontroluje, zda použil vydanou obálku, nikoliv modrou, ve které byly vloženy hlasovací lístky.
- ➔ Volič, který má vše připravené z domova, **musí** vložit do volební obálky lístek také za plentou.
- ➔ V případě osob se zdravotním postižením je zákonem povolena přítomnost kromě voliče i jeho asistenta za plentou. Nikdy ale **nesmí** takovou roli plnit přímo člen komise.

Náš komentář:

- Nekomunikujte v žádném případě s občany o tom, koho volili.
- Člen komise **nikdy** pomáhat voličům s úpravou hlasovacího lístku. Pokud si neví volič rady, mimo plentu mu vysvětlíte způsob hlasování.
- Zaznamenávejte pečlivě voliče do seznamu a hlídejte si počet vydaných obálek, které si jednou za čas přepočítejte.
- Počet obálek musí souhlasit s počtem voličů, kteří navštívili volební místnost a odevzdali svůj hlas.
- Věnujte pozornost i tomu, jestli vaši kolegové pracují stejně pečlivě.
- V případě, že má volič nebo člen komise nějaké předměty, které by mohly propagovat politickou stranu, hnutí nebo koalici, upozorněte na to předsedu nebo místopředsedu komise a trvejte na odstranění. Pokud to budou ostatní členové komise tolerovat, navrhněte řešení, že přivoláte Policii ČR.

Přenosná volební urna

- ➔ Ze závažných zdravotních důvodů smí volič požádat (přede dnem voleb úřad, v den voleb přímo svou příslušnou volební komisi, kam běžně chodí volit) o umožnění volby mimo hlasovací místnost, tedy do přenosné urny.
- ➔ Dva členové komise si připraví zapečetěnou přenosnou urnu, hlasovací lístky, seznam nahlášených občanů a dostaví se do místa jejich trvalého bydliště.

Náš komentář:

- **POZOR** – i v případě takovéto volby si mají členové OVK počínat tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

Přerušení a znovuzahájení hlasování

- ➔ Na konci prvního dne voleb uzavře komise v 22:00 volební místnost.
- ➔ Uskladní a zabezpečí veškeré tiskoviny.
- ➔ Zapečetí obě urny a pečeti opatří podpisem minimálně dvou členů komise.
- ➔ Dohodne se na čase setkání v druhý den voleb tak, aby bylo vše opět připraveno před začátkem hlasování.

Náš komentář:

- I jako běžný člen komise dohlédněte na to, aby byly urny zapečetěny řádně a na pečeti byly minimálně dva podpisy.
- Na zapečetění by měl dohlížet zbytek komise. Běžně se na pečeť podepisuje zapisovatelka s předsedou nebo místopředsedou.
- Po příchodu druhý den zkontroluje komise, jestli jsou podpisy na pečeti v pořádku, včetně pečeti samotné.

Přestávka a stravování

- ➔ V době přestávky některého z členů komise se nesmí stát, že komise nebude usnášeníschopná (Přítomný musí být vždy předseda nebo místopředseda komise a celkově nadpoloviční většina členů komise).
- ➔ Stravování je nejčastěji řešeno vydáním stravenek ze strany úřadu.

Náš komentář:

- Dbejte na to, aby Vaše přestávka netrvala déle než 2 hodiny, zákon čerpání přestávky nijak blíže nedefinuje, ale delší nepřítomnost může způsobit Vaše vyloučení z komise.
- Povinností úřadu je zajistit vám stravu nebo vám vydat stravenky (Pokud vám bude úřad tvrdit, že nemá na zajištění stravování finance, je to lež, protože na to dostává finanční prostředky).
- Nárok na „přestávku“ zaniká v situaci, kdy by nepřítomnost i jednoho člena narušila nadpoloviční počet přítomných členů a mělo by to vliv na usnášeníschopnosti komise.

Uzavření volební místnosti a sčítání hlasů

- ➔ Na konci druhého dne uzavře komise ve 14:00 volební místnost.
- ➔ Před uzavřením volební místnosti je důležité zkontrolovat, jestli venku nečeká ještě nějaký volič, a následně volební místnost uzamknout. V tu chvíli ve volební místnosti smí být přítomna jen komise osoby Českého statistického úřadu, nebo osoby s povolením Státní volební komise, které se musí prokázat dokladem předsedovi komise.
  - Zapisovatelka bude mít k dispozici kontakt, kde bude možné ověřit, zda je osoba nahlášena.
- ➔ Po uzavření volební místnosti je povinností předsedy zajistit kontrolu a součet nevydaných úředních obálek, hlasovacích lístků, až poté může dojít k odpečetění hlasovacích urn.
- ➔ Před samotným sčítáním komise spočítá zbylé obálky, aby zjistila, zda počet vydaných obálek je v souladu s počtem těch, které nebyly vydány, a jsou připravené k zapečetění.

- ➔ Sčítání by mělo probíhat ve dvojicích, je to vhodné kvůli chybovosti, práce se zpomalí, ale je efektivnější a máte možnost lépe kontrolovat ostatní členy komise.
- ➔ Po odpečetění volebních urn vysype komise všechny obálky s lístky na jednu hromadu.
- ➔ Zkontroluje, jestli v urnách nebyl na první pohled neplatný hlas (hlasovací lístek bez obálky, jiná obálka než ta úřední).
- ➔ Dvojice pak pracují tak, že jeden vybírá hlasovací lístky z obálek a druhý kontroluje, jestli je obálka prázdná. Celý proces probíhá, dokud nejsou všechny obálky prázdné.
  - Pokud by se v obálce nacházelo více hlasovacích lístků než jeden, je třeba tyto lístky spojit a označit jako neplatný hlas
- ➔ Následně je nutné rozdělit hlasovací lístky na hromádky podle volebních stran, hnutí nebo koalicí.
- ➔ Počítání preferenčních hlasů probíhá samostatně.
- ➔ Předseda komise zadává počty spolu se zapisovatelkou do počítače a pokud je vše v pořádku, vše uzavře.
- ➔ Poté všichni členové komise podepíší závěrečný protokol o volbách. (V případě závažného provinění, které necháte jako člen zaznamenat do protokolu, si požádejte o kopii přímo pro Vás. Celou ji musí podepsat všichni členové komise.)
- ➔ Komise musí počkat na kontrolu předaného zápisu pracovníkem Českého statistického úřadu. Pokud výsledek hlasování ve volebním okrsku byl do dalšího zpracování převzat bezchybně, vydá Český statistický úřad na jeho přebíracím místě předsedovi okrskové volební komise nebo předsedou pověřenému členovi okrskové volební komise písemné osvědčení a pokyn, že okrsková volební komise může své zasedání ukončit. Teprve pak může komise ukončit práci.

Náš komentář:

- Hlídejte, aby nebyly vyřazovány hlasy, které jsou jen natržené. Za neplatný hlas se lístek považuje, až když je zcela přetržený.
- Od roku 2020 je ukotveno v zákoně, že komise pro kontrolu používá pouze červené tužky. Pokud předseda sám neposbírá jiné než červené tužky, nebo je vůbec nenavrhne použít při sčítání, trvejte na jejich použití.
  - **Je to důležité, eliminuje se tak riziko manipulace pomocí dalšího kroužku a v důsledku toho nezapočítávání preferenčních hlasů.**
- Po sečtení všech hlasů si prosím запиšte výsledky, které si po vyhlášení výsledků voleb zkontrolujte na Volby.cz, kdyby se počet neshodoval, kontaktujte nás na ovk@pirati.cz.
- Nikdy nesdělujte, které konkrétní osoby již byly hlasovat, a v průběhu sčítání nesdělujte žádné výsledky.
- POZOR! Nemáte povinnost podepsat zápis o průběhu a výsledku hlasování!
- Stane-li se cokoliv, co ve vašich očích snižuje důvěryhodnost průběhu voleb či sčítání, odepřete podepsat závěrečný protokol a trvejte na uvedení důvodů pro odepření Vašeho podpisu v samostatné příloze k zápisu o průběhu a výsledku hlasování.
  - **Je to vaše zákonné právo a jediná možnost, jak se chránit v případě vyšetřování správním soudem!**

VOLEBNÍ ZÁKON Č. 491/2001 SB. O VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ – „KOMUNÁLNÍ VOLBY“

Náš komentář:

- Hledejte pomocí Ctrl+F konkrétní slova (například komise, volební, místnost).
- Uvádíme zde některé paragrafy týkající se přímo volební komise.
- Je plně na Vás, jestli se budete načtení zákona věnovat podrobněji, ale můžete zde najít oporu, kterou nemůže nikdo další z volební komise rozporovat.

§ 16

Okrsková volební komise

Okrsková volební komise

- a) dbá o pořádek ve volební místnosti,
- b) zajišťuje a dozírá na průběh hlasování,
- c) sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování,
- d) odevzdává volební dokumentaci do úschovy obecnímu úřadu s výjimkou jednoho stejnopisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

§ 17

(1) Členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky a státní občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky, případně k přechodnému pobytu, jde-li o cizince podle § 4 odst. 1, a

- a) který alespoň v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let,
- b) u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva, a
- c) který není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena.

(2) Každá volební strana (§ 20 odst. 1), jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 odst. 1 písm. d), jmenuje členy na neobsazená místa starosta. V případě, kdy počet členů okrskové volební komise poklesne pod stanovený počet v průběhu voleb do zastupitelstva obce a nejsou-li náhradníci z týchž volebních stran, jejichž zástupcům zaniklo členství, jmenuje starosta na neobsazená místa další členy komise.

(3) Delegování členů a náhradníků podle odstavce 2 se provede tak, že se jejich seznam osobně doručí nebo zašle starostovi, a to v listinné podobě nebo v elektronické podobě; o osobním doručení se sepíše úřední záznam nebo se potvrdí převzetí. Seznam musí obsahovat jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu člena, popřípadě náhradníka, případně přechodného pobytu, jde-li o cizince podle § 4 odst. 1, a jméno a příjmení zmocněnce politické strany, politického hnutí nebo koalice nebo jiné volební strany, ledaže jde o nezávislého kandidáta, popřípadě jméno a příjmení osoby, která je k tomuto úkonu zmocněncem pověřena a která kopii tohoto písemného pověření k seznamu přiloží; v případě nezávislého kandidáta jeho jméno a příjmení. Dále může seznam obsahovat telefonní číslo, adresu pro doručování nebo adresu elektronické pošty člena, popřípadě náhradníka a údaj, do které okrskové volební komise mají být delegováni členové a náhradníci zařazeni; pokud tento údaj chybí, zařadí je do okrskových volebních komisí starosta. Seznam podepíše zmocněnec politické strany, politického hnutí nebo koalice nebo jiné volební strany, ledaže jde o nezávislého kandidáta, osoba, která je k provedení delegování členů a náhradníků podle odstavce 2 zmocněncem pověřena, nebo nezávislý kandidát.

(4) Členství v okrskové volební komisi vzniká složením slibu tohoto znění: "Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budu se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky." Slib skládá delegovaný zástupce tak, že se podepíše pod písemné znění slibu.

(5) Členství v okrskové volební komisi zaniká

a) dnem ukončení činnosti okrskové volební komise (§ 52),

b) úmrtím,

c) okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné prohlášení o vzdání se funkce člena okrskové volební komise; toto písemné prohlášení nelze vzít zpět,

d) okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné odvolání člena okrskové volební komise tím, kdo jej delegoval nebo jmenoval, nebo

e) ve dnech voleb, nevykonává-li člen okrskové volební komise svoji funkci a jeho nepřítomnost trvá nepřetržitě déle než 2 hodiny.

(6) Zapisovatel, kterým může být pouze státní občan České republiky, je členem okrskové volební komise. Zapisovatel pořizuje zápisy z jednání komise. Zapisovatel skládá slib ve znění a způsobem uvedeným v odstavci 4. Je jmenován starostou nejpozději 20 dnů před prvním zasedáním okrskové volební komise. Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.

§ 18

(1) Za člena okrskové volební komise, jehož členství zaniklo podle § 17 odst. 5, povolá předseda okrskové volební komise prostřednictvím starosty náhradníka téže volební strany; náhradník se stává členem okrskové volební komise složením slibu podle § 17 odst. 4. Nastanou-li skutečnosti uvedené v § 17 odst. 5 písm. b) až e) a nejsou-li náhradníci, upozorní předseda okrskové volební komise starostu, který postupuje podle § 17 odst. 2.

(2) Okrsková volební komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Usnesení je přijato, vyslovila-li se pro ně nadpoloviční většina přítomných členů. Při rovnosti hlasů se návrh pokládá za zamítnutý.

(3) Okrsková volební komise na svém prvním zasedání určí losem ze svých členů předsedu a místopředsedu. Losování řídí zapisovatel; zapisovatel se do losování nezařazuje. Pokud předseda nebo místopředseda okrskové volební komise odstoupí nebo nebude moci z jiných závažných důvodů vykonávat svoji funkci, proběhne losování znovu; do losování předsedy okrskové volební komise nebude zařazen místopředseda okrskové volební komise; do losování místopředsedy okrskové volební komise nebude zařazen předseda okrskové volební komise.

(4) Předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda okrskové volební komise.

(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala volební strana nebo jmenoval starosta

§ 31

Volební místnost

(1) Volební místnost musí být vybavena volební schránkou, přenosnou volební schránkou, dostatečným množstvím hlasovacích lístků a prázdných obálek opatřených úředním razítkem (dále jen "úřední obálka"), psacími potřebami, výpisy ze seznamu a tímto zákonem, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí.

(2) Úřední obálky musí být neprůhledné, stejné velikosti, papíru stejné jakosti a barvy. Konají-li se volby do zastupitelstev obcí společně s jinými volbami, musí být úřední obálka pro volby do zastupitelstev obcí barevně odlišena od obálky pro jiné volby; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky.

(3) Ve volebních místnostech jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory oddělené tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určí starosta s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku.

(4) Ve volební místnosti musí být na viditelném místě vyvěšen hlasovací lístek označený nápisem "vzor" a prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb.

(5) Na objektu, ve kterém se nachází volební místnost, se vyvěsí státní vlajka a ve volební místnosti se na důstojném místě umístí velký státní znak.

§ 32

Zahájení hlasování

(1) Předseda okrskové volební komise je povinen zkontrolovat před zahájením hlasování, zda je volební místnost vybavena podle § 31, a před ostatními členy okrskové volební komise zapečetí zkontrolovanou a prázdnou volební schránku a přenosnou volební schránku.

(2) Po provedení kontroly podle odstavce 1 prohlásí předseda okrskové volební komise volby za zahájené.

§ 33

Zásady hlasování

(1) Každý volič hlasuje osobně. Zastoupení není přípustné.

(2) Voliči předstupují před okrskovou volební komisi a hlasují v pořadí, v jakém se dostavili do volební místnosti.

(3) Volič po příchodu do volební místnosti prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky, popřípadě státní občanství státu, jehož občané jsou oprávněni volit na území České republiky. Totožnost a státní občanství prokáže volič občanským průkazem nebo cestovním pasem České republiky, jde-li o cizince, průkazem o povolení k pobytu nebo potvrzením o přechodném pobytu. Po záznamu ve výpisu ze seznamu obdrží od okrskové volební komise úřední obálku. Na žádost voliče mu okrsková volební komise dodá za chybějící nebo jinak označený hlasovací lístek jiný.

(4) Voliče, který není zapsán ve výpisu ze seznamu a který prokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku, okrsková volební komise dopíše do výpisu ze seznamu dodatečně a umožní mu hlasování.

(5) Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky, popřípadě státní občanství státu, jehož občané jsou oprávněni volit na území České republiky, nebude mu hlasování umožněno.

(6) V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, a to ani člen okrskové volební komise. Volič, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že nemůže číst nebo psát, si může vzít s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného voliče, nikoli však člena okrskové volební komise, aby za něj hlasovací lístek upravil a vložil do úřední obálky.

(7) Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních, důvodů obecní úřad a v den voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena.

V takovém případě okrsková volební komise vyšle k voliči 2 své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

§ 34

Způsob hlasování

(1) Po obdržení hlasovacích lístků a úřední obálky vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků (§ 31 odst. 3)

(2) Volič může volit nejvýše tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno.

(3) Volič může na hlasovacím lístku označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem toho kandidáta, pro kterého hlasuje, a to v kterémkoliv ze sloupců, v nichž jsou uvedeni kandidáti jednotlivých volebních stran.

(4) Volič může na hlasovacím lístku označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce s kandidáty volební strany nejvýše jednu volební stranu. Zároveň může označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem další kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany. Takto volí předně jednotlivě označené kandidáty, dále tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu členů zastupitelstva, kteří mají být zvoleni, a označených jednotlivých kandidátů, a to v pořadí, v němž jsou kandidáti označené volební strany uvedeni v jejím sloupci.

(5) Po úpravě hlasovacího lístku podle odstavců 3 a 4 jej volič vloží do úřední obálky, kterou obdržel od okrskové volební komise. V územně členěných statutárních městech a v hlavním městě Praze volič vloží hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo do Zastupitelstva hlavního města Prahy a hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části do jedné úřední obálky.

(6) Volič po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků vloží úřední obálku před okrskovou volební komisí do volební schránky. Voliči, který se neodebral do tohoto prostoru, komise hlasování neumožní.

§ 35

Pořádek ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí

Za pořádek ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí odpovídá předseda okrskové volební komise. Jeho pokyny k zachování pořádku a důstojného průběhu hlasování jsou závazné pro všechny přítomné.

§ 36

Členové okrskových volebních komisí a ti, kteří mají právo být přítomni v místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy (§ 40 odst. 1), nesmějí poskytovat informace o průběhu a dílčích výsledcích voleb, a to až do podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Zákaz se nevztahuje na informace o počtu voličů, kteří již hlasovali.

§ 37

(1) Po prvním dnu voleb zajistí okrsková volební komise zapečetění volební schránky, popřípadě přenosné volební schránky tak, aby do nich nebylo možné vkládat hlasovací lístky ani je vybírat, a zabezpečí i ostatní volební dokumenty. Před zahájením hlasování druhého dne voleb zkontroluje okrsková volební komise neporušenost pečeti a sejme je.

(2) Nastanou-li okolnosti, které znemožňují zahájit hlasování, pokračovat v něm nebo je ukončit, může okrsková volební komise odložit zahájení hlasování na pozdější hodinu nebo je přerušit nebo prodloužit dobu hlasování, nejdéle však o 1 hodinu. Okrsková volební komise o takovém opatření vyrozumí voliče způsobem v místě obvyklým a příslušný registrační úřad.

V případě, že hlasování je přerušeno, zapečetí okrsková volební komise volební dokumenty a volební schránku, popřípadě přenosnou volební schránku způsobem podle odstavce 1. Při opětovném zahájení hlasování předseda za přítomnosti ostatních členů okrskové volební komise ověří neporušenost pečeti a sejme je. Skutečnosti týkající se odložení, přerušení nebo prodloužení hlasování poznamená okrsková volební komise v zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

§ 38

(1) Pověřený obecní úřad a krajský úřad může při hlasování a sčítání hlasů provést ve volební místnosti kontrolu na místě. Z provedené kontroly vyhotoví záznam, který je součástí volební dokumentace.

(2) Pokyny pověřeného obecního nebo krajského úřadu jsou, s výjimkou pokynů směřujících ke zjišťování výsledků hlasování, pro okrskovou volební komisi závazné. Při zjištění drobných nedostatků odstraní tyto předseda okrskové volební komise na pokyn pověřeného obecního nebo krajského úřadu na místě ihned. V případě zjištěných závažných nedostatků při hlasování dá pověřený obecní nebo krajský úřad pokyn k jejich odstranění okrskové volební komisi, která postupuje podle § 37.

§ 39

Ukončení hlasování

(1) Jakmile uplyne doba stanovená pro ukončení hlasování uzavře se volební místnost, avšak před tím se umožní odvolit všem, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Potom prohlásí předseda okrskové volební komise hlasování za ukončené.

(2) Nekonají-li se volby do zastupitelstev obcí společně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Senátu Parlamentu České republiky nebo do zastupitelstev krajů, může předseda okrskové volební komise ukončit hlasování, jestliže již odvolili všichni voliči zapsaní do výpisu ze seznamu ve volebním okrsku. S výjimkou obcí, kde je vytvořen jeden volební okrsek, zapečetí předseda okrskové volební komise volební schránku a přenosnou volební schránku tak, aby do nich nebylo možno vkládat hlasovací lístky ani je vybírat, a sčítání hlasů zahájí ve 14.00 hodin druhého dne voleb poté, co zkontroluje neporušenost pečeti

HLAVA V

ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VOLEB DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ

§ 40

Sčítání hlasů okrskovou volební komisí

(1) V místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni zaměstnanci Českého statistického úřadu, kteří mají pověření podle § 9 odst. 2 písm. e), zaměstnanci obce, kteří mají osvědčení podle zvláštního právního předpisu, členové Státní volební komise a jejího sekretariátu, jakož i osoby, kterým k tomu dala povolení Státní volební komise.

(2) Po ukončení hlasování dá předseda okrskové volební komise soustředit nepoužité hlasovací lístky a nepoužité úřední obálky a zapečetí je s výjimkou nepoužitých hlasovacích lístků určených ke sčítání hlasů (§ 42 odst. 3). Poté dá otevřít volební schránku. V případě, že bylo okrskovou volební komisí na výslovnou žádost jednotlivých voličů použito i přenosné volební schránky, komise obsah schránek po jejich otevření smísí.

(3) Okrsková volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z volební schránky, spočítá úřední obálky a porovná počet úředních obálek se záznamy ve výpisu ze seznamu. Neúřední obálky okrsková volební komise vyloučí. Vyloučí i hlasovací lístky, které byly nalezeny ve volební schránce, popřípadě přenosné volební schránce bez úřední obálky.

(4) Po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková volební komise sečte hlasy pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti podle odstavce 5. Hlasuje-li se v okrsku do zastupitelstva města nebo do Zastupitelstva hlavního města Prahy a současně do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části, hlasovací lístky se před sčítáním rozdělí podle jednotlivých druhů zastupitelstev, a poté se sčítají zvlášť.

(5) Okrsková volební komise po posouzení hlasovacího lístku (§ 41) započte platný hlas pro kandidáta takto:

a) jsou-li označeni pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý označený kandidát,

b) je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva,

c) je-li označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů,

d) ke kandidátům, kteří se kandidatury vzdali nebo byli odvoláni podle § 24, a k hlasům pro ně odevzdaným se nepřihlíží.

(6) Každý člen okrskové volební komise může nahlížet do hlasovacích lístků. Předseda okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

§ 41

Posuzování hlasovacích lístků

(1) Neplatný je hlasovací lístek, který není na předepsaném tiskopise.

(2) Hlas voliče je neplatný,

a) jestliže neoznačil na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta,

b) označil-li na hlasovacím lístku křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce volební strany více než jednu volební stranu,

c) označil-li na hlasovacím lístku křížkem v rámečku před jménem kandidáta více kandidátů, než má být voleno členů zastupitelstva obce, bez ohledu na to, že kandidát se kandidatury vzdal nebo byla jeho kandidatura odvolána,

d) jestliže hlasovací lístek nebyl vložen do úřední obálky,

e) jestliže je hlasovací lístek přetržen,

f) je-li v úřední obálce několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva obce.

(3) Je-li na hlasovacím lístku označena volební strana křížkem ve čtverečku v záhlaví jejího sloupce a současně jsou označeni kandidáti této volební strany křížkem v rámečku před svým jménem, k označení kandidátů se nepřihlíží.

(4) Poškození nebo přeložení hlasovacího lístku nemá vliv na jeho platnost, pokud jsou z něho patrné potřebné údaje. K jiným než zákonem stanoveným úpravám hlasovacího lístku se nepřihlíží.

(5) Platnost hlasovacího lístku potvrdí s konečnou platností okrsková volební komise.

§ 42

Zápis o průběhu a výsledku hlasování

(1) Okrsková volební komise vyhotoví ve dvojím stejnopise zápis o průběhu a výsledku hlasování. Zápis podepíší členové okrskové volební komise; jestliže některý z členů této komise podpis odepře, uvedou se důvody v samostatné příloze k zápisu.

(2) V zápise okrskové volební komise o hlasování ve volebním okrsku se uvede

- a) doba počátku a ukončení hlasování, popřípadě jeho odročení, přerušení nebo prodloužení s uvedením důvodů,
- b) celkový počet osob ve volebním okrsku zapsaných do výpisu ze seznamu,
- c) počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- d) počet odevzdaných úředních obálek,
- e) počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,
- f) počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,
- g) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, usnesení, která komise přijala, a jejich stručné zdůvodnění.

(3) K uvedení údajů podle odstavce 2 písm. e) a f) využije komise potřebný počet nepoužitých hlasovacích lístků, které po ukončení hlasování pro tento účel výslovně označil předseda okrskové volební komise za přítomnosti členů okrskové volební komise.

(4) Využije-li okrsková volební komise pro vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i pro vyhotovení údajů na technickém nosiči počítač, využije programové vybavení dodané Českým statistickým úřadem.

§ 43

Předání výsledku hlasování Českému statistickému úřadu

(1) Po podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise předá 1 stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i výsledek hlasování na technickém nosiči neprodleně Českému statistickému úřadu na pracovišti u pověřeného obecního úřadu, s výjimkou hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně; v těchto městech předá předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise 1 stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i výsledek hlasování na technickém nosiči neprodleně Českému statistickému úřadu na pracovišti u úřadu městské části v hlavním městě Praze a u úřadu městské části nebo městského obvodu ve městech Brno, Ostrava a Plzeň.

(2) Jestliže se v předávaném zápisu o průběhu a výsledku hlasování vyskytnou chyby, budou v případě, že je předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise zmocněn k opravě chyb v zápisu o průběhu a výsledku hlasování, ve spolupráci s nimi na místě odstraněny; pokud však není předseda nebo pověřený člen okrskové volební komise k opravě těchto chyb zmocněn nebo jde o chyby, jejichž oprava je možná pouze s využitím materiálů uložených ve volební místnosti, bude zápis o průběhu a výsledku hlasování odmítnut a stanovena lhůta k odstranění chyb a předání nového zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Nesplnění povinnosti okrskové volební komise odevzdat na výzvu Českého statistického úřadu zápis o průběhu a výsledku hlasování podle odstavce 1 do 24 hodin po ukončení hlasování podle § 39, popřípadě ve

stanovené lhůtě je důvodem pro vyhlášení opakovaného hlasování (§ 54) v příslušném volebním okrsku.

(3) Po převzetí zápisu o průběhu a výsledku hlasování do dalšího zpracování obdrží předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise písemný doklad ve formě počítačové sestavy osvědčující, že výsledek hlasování ve volebním okrsku byl do dalšího zpracování převzat bezchybně. Předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise z obce, ve které byl vytvořen pouze 1 volební okrsek, převeze zároveň předběžné výsledky voleb do zastupitelstva této obce a předá je starostovi, který je zveřejní způsobem v místě obvyklým. Český statistický úřad zároveň vydá pokyn, že okrsková volební komise může své zasedání ukončit. Tím není dotčen § 52.

(4) Předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise předá výsledek hlasování za volební okrsek členům okrskové volební komise.

(5) Okrsková volební komise zapečetí druhý stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, odevzdané hlasovací lístky a úřední obálky, výpis ze seznamů, doklad o převzetí výsledku hlasování do dalšího zpracování a případný zápis o kontrole provedené pověřeným obecním úřadem nebo krajským úřadem a předá je spolu s ostatní volební dokumentací do úschovy obecnímu úřadu.

§ 45

Zjišťování výsledku voleb

(1) Český statistický úřad ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování předaných podle § 43 okrskovými volebními komisemi zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Dále zjistí celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny a která z kandidátních listin získala méně než 5 % z celkového počtu platných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejich kandidátů, nejvýše však voleným počtem členů zastupitelstva; k takovýmto kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíží. Zjistí-li Český statistický úřad, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň 2 kandidátní listiny, snižuje se hranice 5 % postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Dále zjistí, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě celkový počet přidělených mandátů bude v rámci celé obce větší než 5. Nebude-li uvedená podmínka splněna, snižuje dále procentní hranici postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. Byla-li pro volby do příslušného zastupitelstva podána 1 kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží. Poté dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.

(2) Podíly vypočítané způsobem uvedeným v odstavci 1 seřadí Český statistický úřad podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, a je-li i tento stejný, rozhodne los.

(3) Český statistický úřad přikáže mandáty přidělené kandidátní listině na ní uvedeným kandidátům podle pořadí, v jakém jsou uvedeni na kandidátní listině, pokud nedojde ke změně pořadí podle odstavce 4.

(4) Český statistický úřad vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. Má-li některý z kandidátů nejméně o 10 % více hlasů, než je takto stanovený průměr vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje v kandidátní listině na první místo. Je-li takových kandidátů více, určí se jejich pořadí podle počtu hlasů, které byly pro ně odevzdány; v případě rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na kandidátní listině.

(5) Kandidáti, kteří neobdrželi mandát, se stávají náhradníky v pořadí stanoveném podle odstavců 3 a 4. V případě rovnosti hlasů je rozhodující pořadí kandidáta na kandidátní listině. Nezíská-li kandidátní listina žádný mandát, kandidáti na ní uvedení se náhradníky nestávají.

(6) Jestliže byly vytvořeny volební obvody, provede Český statistický úřad úkony uvedené v odstavcích 1 až 5 pro každý volební obvod zvlášť.

§ 46

Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce

(1) Český statistický úřad vyhotoví zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce a po podepsání ho předá registračnímu úřadu.

(2) V zápise o výsledku voleb do zastupitelstva obce se uvede

a) počet volebních okrsků v obci, počet okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování, a okrskové volební komise, které nepředaly výsledky hlasování,

b) počet volebních obvodů, pokud byly vytvořeny,

c) celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze seznamů,

d) celkový počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,

e) počet odevzdaných úředních obálek,

f) celkový počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,

g) počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,

h) jména a příjmení kandidátů, kteří byli zvoleni do zastupitelstva obce, a na kandidátní listině které volební strany byli uvedeni,

i) jména a příjmení náhradníků jednotlivých volebních stran podle § 45 odst. 5.

(3) Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce podepíše

a) zaměstnanec obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu,

b) zaměstnanec Českého statistického úřadu.

§ 47

Vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obce

Registrační úřad vyhlásí výsledky voleb zveřejněním zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce na úřední desce registračního úřadu bezodkladně po jeho odsouhlasení a podepsání. Pověřený obecní úřad zároveň zajistí zveřejnění zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce na úřední desce obce, pro kterou byl registračním úřadem.

§ 48

Zvláštní ustanovení pro územně členěná statutární města a pro hlavní město Prahu

(1) Úřad městské části v hlavním městě Praze a úřad městského obvodu nebo městské části ve městech Brně, Ostravě a Plzni

a) zajišťuje místnosti a pomocné prostředky pro činnost pracoviště Českého statistického úřadu při přejímce, kontrole a zpracování zápisů o průběhu a výsledku hlasování, přebíraných od okrskových volebních komisí ve svém územním obvodu,

b) spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení a pracovních sil pro vstup výsledku hlasování z jednotlivých volebních okrsků do systému zpracování na tomto pracovišti.

(2) Okrsková volební komise vyhotoví zápis o hlasování ve volebním okrsku (§ 42) zvlášť pro volby do zastupitelstev městských obvodů nebo městských částí a zvlášť pro volby do zastupitelstev územně členěných statutárních měst nebo pro volby do Zastupitelstva hlavního města Prahy.

(3) Při předání stejnopisu zápisu vyhotoveného podle § 42 týkajícího se voleb do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části a voleb do zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo do Zastupitelstva hlavního města Prahy postupuje okrsková volební komise podle § 43 odst. 1.

§ 52

Ukončení činnosti okrskové volební komise

(1) Činnost okrskové volební komise při volbách do zastupitelstva obce je ukončena patnáctým dnem po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

(2) Činnost okrskové volební komise v obci, kde byl podán návrh na neplatnost hlasování nebo neplatnost voleb (§ 60), končí

a) dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu v případě, že tento návrh byl soudem zamítnut,

b) patnáctý den po uveřejnění výsledků opakovaného hlasování v případě, že tento návrh byl soudem shledán oprávněným a opakuje se v rámci volebního procesu pouze hlasování,

c) dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu v případě, že tento návrh byl soudem shledán oprávněným a opakuje se celý volební proces.

(3) Činnost okrskové volební komise v obci, kde nebyl odevzdán zápis o průběhu a výsledku hlasování podle § 43 odst. 2, končí patnáctý den po uveřejnění výsledků opakovaného hlasování.

§ 54

Dodatečné volby, opakované volby a opakované hlasování

(1) Ke zvolení zastupitelstva obce nedojde, jestliže

a) soud shledá oprávněným návrh na neplatnost hlasování nebo na neplatnost voleb (§ 60),

b) volby se nekonaly z důvodu podle § 23 odst. 8,

c) okrsková volební komise neodevzdala zápis o průběhu a výsledku hlasování podle § 43 odst. 2.

(2) Nedošlo-li ke zvolení zastupitelstva obce podle odstavce 1 písm. a), vyhlásí opakované volby nebo opakované hlasování ministr vnitra do 30 dnů poté, kdy mu bylo oznámeno usnesení soudu.

(3) Nedošlo-li ke zvolení zastupitelstva obce podle odstavce 1 písm. b), vyhlásí dodatečné volby ministr vnitra do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

(4) Nedošlo-li ke zvolení zastupitelstva obce podle odstavce 1 písm. c), vyhlásí opakované hlasování ministr vnitra do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

(5) Pro dodatečné volby, opakované volby a opakované hlasování se použijí ustanovení tohoto zákona obdobně.

§ 62

Nároky členů okrskových volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise.

§ 70

Konají-li se volby do zastupitelstev obcí společně s volbami do Poslanecké sněmovny nebo do Senátu, plní okrskové volební komise zřízené podle tohoto zákona úkoly okrskových volebních komisí i pro volby do Poslanecké sněmovny nebo do Senátu.

§ 74

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou

- a) v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí a s Ministerstvem financí výši zvláštní odměny a paušální náhrady ušlého výdělku za výkon funkce člena okrskové volební komise, způsob její úhrady a výplaty,
- b) způsob a postup ověřování způsobilosti pro výkon funkce zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu a obce, jejíž úřad plní úkoly registračního úřadu, který není pověřeným obecním úřadem,
- c) postup obecních úřadů a volebních orgánů při vytváření volebních okrsků, sestavování a vedení seznamů, při vybavení volebních místností, při úschově a archivaci volební dokumentace,
- d) v dohodě s Českým statistickým úřadem
  1. formu spolupráce registračních úřadů a Českého statistického úřadu při kontrole správnosti údajů uváděných na kandidátních listinách, při předávání podkladů pro vytvoření registrů a číselníků kandidátů a kandidujících volebních stran a způsob losování pořadí volebních stran na hlasovacím lístku,
  2. vzory kandidátní listiny, hlasovacího lístku, seznamu, osvědčení o zvolení, tiskopisů pro zjišťování a zpracování výsledků hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí a dalších volebních dokumentů a způsob zajištění tisku hlasovacích lístků.

VOLEBNÍ ZÁKON Č. 247/1995 SB. O VOLBÁCH DO PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY – „SENÁTNÍ VOLBY“

§ 14a

Pověřený obecní úřad

(1) Pověřený obecní úřad

a) zajišťuje místnosti a pomocné prostředky pro činnost pracoviště Českého statistického úřadu při přejímce, kontrole a zpracování zápisů přebíraných od okrskových volebních komisí a zvláštních okrskových volebních komisí,

b) spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných pracovních sil a technických zařízení pro vstup výsledku z jednotlivých volebních okrsků do systému zpracování na tomto pracovišti,

c) sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti ve svém správním obvodu z podkladů obecních úřadů, zasílá jej nejpozději 4 dny přede dnem voleb pro volby do Poslanecké sněmovny krajskému úřadu a pro volby do Senátu pověřenému obecnímu úřadu v sídle volebního obvodu a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup,

d) kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech,

e) kontroluje sčítání hlasů okrskovou volební komisí,

f) zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních.

(2) Činnosti podle odstavce 1 písm. d) až f) může vykonávat pouze zaměstnanec obce zařazený do pověřeného obecního úřadu, který má osvědčení podle zvláštního právního předpisu 5c).

§ 14b

Obecní úřad

(1) Obecní úřad

a) zajišťuje pro okrskové volební komise volební místnosti, potřebné pracovní síly a pomocné prostředky,

b) vede zvláštní seznam podle § 6 odst. 1 až 4,

- c) vydává voličské průkazy podle § 6a odst. 1,
  - d) zajišťuje telefonní spojení do každé volební místnosti v územním obvodu obce a telefonní číslo nahlašuje nejpozději 9 dnů přede dnem voleb pověřenému obecnímu úřadu,
  - e) řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni volebního okrsku,
  - f) archivuje volební dokumentaci,
  - g) plní další úkoly podle tohoto zákona.
- (2) Obecní úřad pro účely vedení zvláštního seznamu využívá údaje v rozsahu a za podmínek podle § 12 odst. 5 až 9. Údaje ze základního registru obyvatel a z informačního systému evidence obyvatel může obecní úřad předávat okrskové volební komisi.

§ 14c

Starosta

(1) Starosta

- a) zajišťuje informování voličů o době a místě konání voleb v obci,
- b) zajišťuje distribuci hlasovacích lístků voličům,
- c) stanoví s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně 5, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná,
- d) svolá první zasedání okrskové volební komise tak, aby se uskutečnilo nejpozději 21 dnů přede dnem voleb, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit,
- e) jmenuje a odvolává zapisovatele okrskové volební komise (dále jen "zapisovatel"),
- f) poskytuje každé politické straně, politickému hnutí, koalici a nezávislému kandidátovi, jejichž kandidátní listina, popřípadě přihláška k registraci byla zaregistrována, informace o počtu a sídle volebních okrsků zveřejněním na úřední desce do 45 dnů přede dnem voleb,
- g) plní další úkoly podle tohoto zákona.

(2) Oznámení o svolání prvního zasedání okrskové volební komise zasílá starosta delegovaným a jmenovaným zástupcům do datové schránky, případně na adresu, kterou mu sdělili jako adresu pro doručování, na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou mají být doručovány písemnosti, nebo na adresu místa jejich trvalého pobytu a současně toto oznámení vyvěsí na úřední desce obecního úřadu; oznámení se pokládá za doručené dnem vyvěšení na úřední desce. Při vyrozumění členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.

§ 14d

Zastupitelský úřad

Zastupitelský úřad v rámci svého územního obvodu

- a) zajišťuje organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb do Poslanecké sněmovny,
- b) vede zvláštní seznam podle § 6 odst. 5,
- c) je oprávněn ověřit pro účely vedení zvláštního seznamu údaje v rozsahu a za podmínek podle § 12 odst. 5 až 9,
- d) vydává voličské průkazy podle § 6a odst. 1,
- e) provádí školení členů zvláštních okrskových volebních komisí,
- f) zajišťuje podle místních podmínek informování voličů o době a místě konání voleb, o možnosti zápisu do zvláštního seznamu (§ 15 odst. 3) a o způsobu hlasování, a to případně i v příslušném cizím jazyce,
- g) v případě zaslání hlasovacích lístků přenosovou technikou zajišťuje tisk nebo rozmnožení hlasovacích lístků (§ 38 odst. 5),
- h) zajišťuje pro zvláštní okrskovou volební komisi volební místnost, pomocné prostředky a potřebné pracovní síly.

§ 14e

Okrsková volební komise

(1) Okrsková volební komise

- a) dbá o pořádek ve volební místnosti,
- b) zajišťuje hlasování a dozírá na jeho průběh,
- c) sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování,
- d) odevzdá volební dokumentaci do úschovy obecnímu úřadu, s výjimkou 1 vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

(2) Členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky,

- a) který v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let,
- b) u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva podle § 2, a
- c) který není kandidátem pro volby do Parlamentu České republiky.

(3) Každá politická strana, politické hnutí a koalice, jejichž kandidátní listina pro volbu do Poslanecké sněmovny byla zaregistrována ve volebním kraji, jehož součástí je volební okrsek, a každá politická strana, politické hnutí a koalice i nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci byla zaregistrována pro volby do Senátu ve volebním obvodu, jehož součástí je volební okrsek, může delegovat nejpozději 30 dnů přede dnem voleb 1 člena a 1 náhradníka do okrskové volební komise. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 14c odst. 1 písm. c), jmenuje před jejím prvním zasedáním členy na neobsazená místa starosta. V případě, kdy počet členů okrskové volební komise poklesne pod stanovený počet v průběhu voleb do Parlamentu České republiky a nejsou-li náhradníci podle věty první, jmenuje starosta na neobsazená místa další členy komise.

(4) Delegování členů a náhradníků podle odstavce 3 se provede tak, že se jejich seznam osobně doručí nebo zašle starostovi, a to v listinné podobě nebo v elektronické podobě; o osobním doručení se sepíše úřední záznam nebo se potvrdí převzetí. Seznam musí obsahovat jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu člena, popřípadě náhradníka, a jméno a příjmení zmocněnce politické strany, politického hnutí nebo koalice, popřípadě jméno a příjmení osoby, která je k tomuto úkonu zmocněncem pověřena a která kopii tohoto písemného pověření k seznamu přiloží; v případě nezávislého kandidáta jeho jméno a příjmení. Dále může seznam obsahovat telefonní číslo, adresu pro doručování nebo adresu elektronické pošty člena, popřípadě náhradníka a údaj, do které okrskové volební komise mají být delegováni členové a náhradníci zařazení; pokud tento údaj chybí, zařadí je do okrskových volebních komisí starosta. Seznam podepíše zmocněnec politické strany, politického hnutí nebo koalice, osoba, která je k provedení delegování členů a náhradníků podle odstavce 3 zmocněncem pověřena, nebo nezávislý kandidát.

(5) Členství v okrskové volební komisi vzniká složením slibu tohoto znění: "Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budu se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky.". Slib skládá delegovaný nebo jmenovaný zástupce tak, že se podepíše pod písemné znění slibu; tím se zároveň ujímá své funkce.

(6) Členství v okrskové volební komisi zaniká

a) dnem ukončení činnosti okrskové volební komise (§ 52a a 77a),

b) úmrtím,

c) okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné prohlášení o vzdání se funkce člena okrskové volební komise; toto písemné prohlášení nelze vzít zpět,

d) okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné odvolání člena okrskové volební komise tím, kdo jej delegoval,

e) pozbytím státního občanství, nebo

f) ve dnech voleb, nevykonává-li člen okrskové volební komise svoji funkci a jeho nepřítomnost trvá nepřetržitě déle než 2 hodiny.

(7) Zapisovatel je členem okrskové volební komise; z jednání komise pořizuje zápis. Zapisovatel skládá slib ve znění a způsobem uvedeným v odstavci 5. Je jmenován starostou nejpozději 20 dnů před prvním zasedáním okrskové volební komise. Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.

§ 14f

(1) Za člena, jehož členství zaniklo podle § 14e odst. 6, povolá předseda okrskové volební komise prostřednictvím starosty náhradníka téže politické strany, politického hnutí, koalice nebo nezávislého kandidáta; náhradník se stává členem okrskové volební komise složením slibu podle § 14e odst. 5. Nastanou-li skutečnosti uvedené v § 14e odst. 6 písm. f) a nejsou-li náhradníci, upozorní předseda okrskové volební komise starostu, který postupuje podle § 14e odst. 3 věty třetí.

(2) Okrsková volební komise je schopná se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Usnesení je přijato, vyslovila-li se pro ně nadpoloviční většina přítomných členů.

(3) Okrsková volební komise na svém prvním zasedání určí losem ze svých členů předsedu a místopředsedu. Losování řídí zapisovatel okrskové volební komise; zapisovatel se do losování nezařazuje. Pokud předseda nebo místopředseda okrskové volební komise odstoupí nebo nebude moci z jiných závažných důvodů vykonávat svoji funkci, proběhne losování znovu; do losování předsedy okrskové volební komise nebude zařazen místopředseda okrskové volební komise; pokud odstoupí místopředseda okrskové volební komise, nebude do losování zařazen předseda okrskové volební komise.

(4) Předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda okrskové volební komise.

(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise, s výjimkou zvláštních okrskových volebních komisí, je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda je delegován politickou stranou, politickým hnutím, koalicí nebo nezávislým kandidátem anebo jmenován starostou.

§ 14g

Zvláštní okrsková volební komise

(1) Vedoucí zastupitelského úřadu jmenuje 30 dnů přede dnem voleb do Poslanecké sněmovny předsedu a nejméně 2 členy zvláštní okrskové volební komise, kteří jsou státními občany České republiky, v den složení slibu dosáhli věku nejméně 18 let a ovládají český jazyk. V případě, kdy počet členů zvláštní okrskové volební komise poklesne pod 3 v průběhu voleb, jmenuje na neobsazená místa vedoucí zastupitelského úřadu další členy zvláštní okrskové volební komise. První zasedání zvláštní okrskové volební komise svolá vedoucí zastupitelského úřadu tak, aby se uskutečnilo nejpozději 21 dnů přede dnem voleb. Nepodaří-li se jmenovat tříčlennou zvláštní okrskovou volební komisi, zajistí její úkoly vedoucí zastupitelského úřadu a zapisovatel, kterého jmenuje a odvolává vedoucí zastupitelského úřadu, a to nejpozději 18 dnů před prvním zasedáním zvláštní okrskové volební komise. Vedoucí zastupitelského úřadu má při plnění těchto úkolů postavení starosty. Členové zvláštní okrskové volební komise se ujímají funkce složením slibu podle § 14e odst. 5.

(2) Zvláštní okrsková volební komise

- a) zajišťuje průběh hlasování ve zvláštním volebním okrsku, zejména dozírá na správné odevzdání hlasovacích lístků a dbá o pořádek ve volební místnosti,
- b) sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování ve zvláštním volebním okrsku,
- c) odevzdá volební dokumentaci zastupitelskému úřadu, který ji odešle prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí Úřadu městské části Praha 1.

§ 15

Informování voličů

(1) Starosta zveřejní způsobem v místě obvyklým, nejpozději 15 dnů přede dnem voleb, oznámení o době a místě konání voleb v obci. Bylo-li na území obce zřízeno více volebních okrsků, uvede, které části obce náleží do jednotlivých volebních okrsků, a oznámení zveřejní na území každého z nich. Zároveň starosta uvede v oznámení adresy volebních místností.

(2) Starosta v oznámení upozorní voliče na povinnost prokázat při hlasování totožnost a státní občanství České republiky a uvede další potřebné údaje nutné k nerušenému průběhu voleb.

(3) Zastupitelské úřady způsobem v místě obvyklým informují v dostatečném časovém předstihu voliče žijící v územním obvodu tohoto úřadu o době a místě konání voleb do Poslanecké sněmovny ve zvláštním volebním okrsku, o možnosti zápisu do zvláštního seznamu a o povinnosti před hlasováním předložit k prokázání totožnosti a státního občanství cestovní pas České republiky. Dále informuje voliče o konání voleb do Senátu na území České republiky a o podmínkách výkonu jejich volebního práva.

(4) V obci, ve které se zřizuje výbor pro národnostní menšiny podle zvláštního zákona, 5g) se oznámení podle odstavců 1 a 2 zveřejní i v jazyce příslušné národnostní menšiny.

§ 16

Volební kampaň

(9) V objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí je ve dnech, ve kterých v těchto objektech probíhá hlasování, zakázána volební agitace pro politické strany, politická hnutí, koalice a kandidáty.

(10) Členové okrskových volebních komisí a zvláštních okrskových volebních komisí nemohou poskytovat informace o průběhu voleb, a to až do podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování; zákaz se nevztahuje na informace o počtu voličů, kteří již hlasovali.

§ 17

Volební místnost

(1) Volební místnost musí být pro každý volební okrsek vybavena volební schránkou, přenosnou volební schránkou, dostatečným množstvím hlasovacích lístků, prázdných obálek opatřených úředním razítkem (dále jen "úřední obálka"), psacími potřebami, výpisy ze stálého seznamu a zvláštního seznamu a tímto zákonem, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí.

(2) Ve volebních místnostech jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory, oddělené tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určí starosta s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku.

(3) Na objektu, ve kterém se nachází volební místnost, se vyvěsí státní vlajka a ve volební místnosti se na důstojném místě umístí velký státní znak.

(4) Ve volební místnosti musí být na viditelném místě vyvěšeny hlasovací lístky označené nápisem "vzor" a prohlášení o vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidátů, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb.

(5) Úřední obálky musí být neprůhledné, stejné velikosti, papíru stejné jakosti a barvy. Konají-li se volby do Poslanecké sněmovny nebo do Senátu společně s jinými volbami, musí být úřední obálka pro volby do Poslanecké sněmovny nebo do Senátu odlišena barevně od úřední obálky pro jiné volby; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky.

(6) Volební místnost pro zvláštní volební okrsek musí být vybavena volební schránkou, dostatečným množstvím hlasovacích lístků, dostatečným množstvím úředních obálek, psacími potřebami, výpisem ze zvláštního seznamu a tímto zákonem, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí, na důstojném místě umístěným velkým státním znakem a zvláštními prostory pro úpravu hlasovacích lístků oddělenými tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určí vedoucí zastupitelského úřadu s přihlédnutím k počtu voličů ve zvláštním volebním okrsku. Ve volební místnosti musí být na viditelném místě vyvěšeny hlasovací lístky označené nápisem "vzor" a informace o vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidátů, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb.

§ 18

Zahájení hlasování

(1) Před zahájením hlasování předseda okrskové volební komise zkontroluje, zda je volební místnost vybavena podle § 17 a zda je volební schránka a přenosná volební schránka prázdná; poté před ostatními členy okrskové volební komise tyto volební schránky zapečetí. Obdobně postupuje i předseda zvláštní okrskové volební komise, s výjimkou kontroly a zapečetění přenosné volební schránky.

(2) Po provedení kontroly podle odstavce 1 prohlásí předseda okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise hlasování za zahájené.

§ 19

Zásady hlasování

(1) Volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné.

(2) Voliči předstupují před okrskovou volební komisí nebo zvláštní okrskovou volební komisí a hlasují v pořadí, v jakém se dostavili do volební místnosti.

(3) Volič po příchodu do volební místnosti prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky platným cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem České republiky anebo cestovním průkazem (dále jen "cestovní pas"), nebo platným občanským průkazem. Po záznamu ve výpisu ze stálého seznamu nebo zvláštního seznamu obdrží od okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise prázdnou úřední obálku. Na žádost voliče mu okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise dodá za chybějící, škrtané nebo jinak označené hlasovací lístky jiné.

(4) Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky,⁷⁾ nebude mu hlasování umožněno.

(5) Voliče, který není zapsán ve výpisu ze stálého seznamu a který prokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku, okrsková volební komise dopíše do výpisu ze stálého seznamu dodatečně a umožní mu hlasování. Volič, který se dostavil do volební místnosti s voličským průkazem, je povinen tento průkaz odevzdat okrskové volební komisí nebo zvláštní okrskové volební komisí; ta jej přiloží k výpisu ze zvláštního seznamu.

(6) V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, a to ani člen okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise. S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit a vložit do úřední obálky.

(7) Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních důvodů, obecní úřad a ve dnech voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě okrsková volební komise vyše k voliči dva své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování. Mimo území České republiky nelze do přenosné volební schránky hlasovat.

§ 19a

Způsob hlasování

(1) Po obdržení úřední obálky, popřípadě hlasovacích lístků vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků.

(2) Volič hlasuje tak, že po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků vloží úřední obálku s hlasovacím lístkem před okrskovou volební komisí nebo zvláštní okrskovou volební komisí do volební schránky. Za voliče, který není schopen vložit úřední obálku s hlasovacím lístkem do volební schránky, může tak učinit jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise.

(3) Voliči, který se neodebral do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků, okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise hlasování neumožní.

(4) Volič, který nebydlí na území České republiky, při volbách do Senátu po příchodu do volební místnosti odevzdá okrskové volební komisi voličský průkaz vystavený zastupitelským úřadem podle § 6a odst. 1. Okrsková volební komise voličský průkaz přiloží k výpisu ze zvláštního seznamu.

§ 20

Pořádek ve volební místnosti a jejím bezprostředním okolí

Za pořádek ve volební místnosti a jejím bezprostředním okolí odpovídá předseda okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise. Jeho pokyny k zachování pořádku a důstojného průběhu hlasování jsou závazné pro všechny přítomné.

§ 21

Přerušení hlasování

(1) Po prvním dnu voleb zajistí okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise zapečetění volební schránky, popřípadě přenosné volební schránky tak, aby do nich nebylo možné vkládat hlasovací lístky ani je vybírat a zabezpečí i ostatní volební dokumenty. Před zahájením hlasování druhého dne voleb zkontroluje okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise neporušenost pečeti a sejme je.

(2) Nastanou-li okolnosti, které znemožňují zahájit hlasování, pokračovat v něm nebo je ukončit, může okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise odročit zahájení hlasování na pozdější hodinu nebo je přerušit anebo prodloužit dobu hlasování, nejdéle však o 1 hodinu. Okrsková volební komise o takovém opatření vyrozumí voliče způsobem v místě obvyklým a dále obecní úřad a pověřený obecní úřad; vyrozumí rovněž příslušný krajský úřad při volbách do Poslanecké sněmovny nebo příslušný pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu při volbách do Senátu. V případě, že hlasování je přerušeno, uschová okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise volební dokumentaci, zapečetí volební schránku, popřípadě přenosnou volební schránku tak, aby do nich nebylo možno vkládat úřední obálky nebo je z nich vybírat. Při opětovném zahájení hlasování předseda okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise za přítomnosti členů okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise ověří neporušenost pečeti a sejme je.

§ 21a

(1) Při hlasování a při sčítání hlasů ve volební místnosti členy okrskové volební komise může krajský nebo pověřený obecní úřad provést kontrolu na místě. Z provedené kontroly vyhotoví záznam, který je součástí volební dokumentace.

(2) Pokyny krajského úřadu a pověřeného obecního úřadu jsou, s výjimkou pokynů směřujících ke zjišťování výsledků hlasování, pro okrskovou volební komisi závazné. Při zjištění drobných nedostatků odstraní tyto předseda okrskové volební komise na pokyn krajského úřadu a pověřeného obecního úřadu na místě ihned. V případě zjištění závažných nedostatků dá krajský nebo pověřený obecní úřad pokyn k jejich odstranění okrskové volební komisi, která postupuje podle § 21.

§ 22

Ukončení hlasování

(1) Jakmile uplyne doba stanovená pro ukončení hlasování, uzavře se volební místnost, avšak předtím se umožní odvolit všem, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Potom prohlásí předseda okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise hlasování za ukončené.

(2) Jakmile předseda zvláštní okrskové volební komise ve zvláštním volebním okrsku, kde probíhá hlasování podle § 1 odst. 5, prohlásí hlasování za ukončené, postupuje zvláštní okrsková volební komise podle § 21 odst. 1 věty první a přeruší své zasedání až do zahájení sčítání hlasů (§ 40).

§ 23

V místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni zaměstnanci Českého statistického úřadu, kteří mají pověření podle § 11 odst. 2 písm. e), zaměstnanci obce zařazení do pověřeného obecního úřadu, kteří mají osvědčení podle zvláštního právního předpisu, 5c) zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, kteří mají osvědčení podle zvláštního právního předpisu, 5k) členové Státní volební komise a jejího sekretariátu, jakož i osoby, kterým k tomu dala povolení Státní volební komise.

§ 39

Hlasování

V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků vloží volič do úřední obálky 1 hlasovací lístek. Na hlasovacím lístku, který vkládá do úřední obálky, může přitom zakroužkováním pořadového čísla nejvýš u 4 kandidátů uvedených na témže hlasovacím lístku vyznačit, kterému z kandidátů dává přednost. Jiné písemné úpravy hlasovacího lístku nemají na posuzování hlasovacího lístku vliv.

§ 40

Zjišťování výsledku hlasování okrskovou volební komisí a zvláštní okrskovou volební komisí

(1) Zvláštní okrskové volební komise zahájí sčítání hlasů, jakmile uplyne doba stanovená pro ukončení hlasování na území České republiky.

(2) Po uplynutí doby stanovené pro ukončení hlasování na území České republiky dá předseda okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise zapečetit zbylé nepoužité hlasovací lístky, s výjimkou nepoužitých hlasovacích lístků určených ke sčítání přednostních hlasů (§ 42 odst. 3), a úřední obálky a poté dá otevřít volební schránku.

(3) Okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z volební schránky. V případě, že bylo okrskovou volební komisí na výslovnou žádost jednotlivých voličů použito i přenosné volební schránky, okrsková volební komise otevře přenosnou volební schránku, vyjme z ní úřední obálky s hlasovacími lístky a obsah schránek smísí. Jiné než úřední obálky okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise vyloučí. Vyloučí i hlasovací lístky, které byly nalezeny ve volební schránce, popřípadě přenosné volební schránce bez úřední obálky. Okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise spočítá úřední obálky a porovná jejich počet se záznamy ve výpisech ze stálého seznamu a zvláštního seznamu.

(4) Po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise rozdělí a sečte hlasovací lístky, které byly odevzdány pro jednotlivé politické strany, politická hnutí a koalice, přičemž vyloučí neplatné hlasovací lístky. Dále sečte přednostní hlasy, které byly odevzdány jednotlivým kandidátům.

(5) Každý člen okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise může nahlížet do hlasovacích lístků. Předseda okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

§ 41

Posuzování hlasovacích lístků

(1) Ve prospěch politické strany, politického hnutí nebo koalice se počítají i takové hlasovací lístky, na nichž jsou jména kandidátů škrtnuta, změněna nebo dopsána. K takovým úpravám se nepřihlíží. Pokud volič dal na hlasovacím lístku přednostní hlas více než 4 kandidátům, počítá se takový hlasovací lístek ve prospěch politické strany, politického hnutí nebo koalice; k přednostním hlasům se však nepřihlíží.

(2) Neplatné jsou hlasovací lístky, které nejsou na předepsaném tiskopise nebo které nejsou vytištěné nebo rozmnožené zastupitelským úřadem, hlasovací lístky, které jsou přetržené, a hlasovací lístky, které nejsou vloženy do úřední obálky. Poškození nebo přeložení hlasovacího lístku nemá vliv na jeho platnost, pokud jsou z něho patrný potřebné údaje. Hlas voliče je neplatný, je-li v úřední obálce několik hlasovacích lístků.

(3) Platnost hlasovacího lístku potvrdí s konečnou platností okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise.

§ 42

Zápis o průběhu a výsledku hlasování

(1) Okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise vyhotoví ve dvojím stejnopise zápis o průběhu a výsledku hlasování. Zápis podepíše členové okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise; jestliže některý z členů této komise podpis odepře, uvedou se důvody v samostatné příloze k zápisu.

(2) V zápise okrskové volební komise nebo zvláštní okrskové volební komise o průběhu a výsledku hlasování se uvede:

- a) doba počátku a ukončení hlasování, popřípadě jeho odročení, přerušení nebo prodloužení s uvedením důvodů,
- b) celkový počet osob ve volebním okrsku zapsaných do výpisu ze stálého seznamu a do výpisu ze zvláštního seznamu,
- c) počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- d) počet odevzdaných úředních obálek,
- e) počet platných hlasů odevzdaných pro každou politickou stranu, politické hnutí nebo koalici a počet platných hlasů celkem,
- f) počet platných přednostních hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty politických stran, politických hnutí a koalic,
- g) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi nebo zvláštní okrskové volební komisi, usnesení, která komise přijala, a jejich stručné zdůvodnění.

(3) K uvedení údajů podle odstavce 2 písm. f) okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise využije potřebný počet nepoužitých hlasovacích lístků, které po ukončení hlasování pro tento účel výslovně jako pomocné hlasovací lístky pro sčítání přednostních hlasů označil předseda okrskové volební komise za přítomnosti členů okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise za přítomnosti členů zvláštní okrskové volební komise.

(4) Využije-li okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise pro vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i pro vyhotovení údajů na technickém nosiči počítač, využije programové vybavení dodané Českým statistickým úřadem.

§ 43

Předání zápisu o průběhu a výsledku hlasování Českému statistickému úřadu

(1) Po podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise předá 1 stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, popřípadě i výsledek hlasování na technickém nosiči neprodleně Českému statistickému úřadu na pracovišti u pověřeného obecního úřadu.

(2) Po podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve zvláštním volebním okrsku předseda zvláštní okrskové volební komise nebo pověřený člen zvláštní okrskové volební komise zašle 1 výtisk zápisu o průběhu a výsledku hlasování pomocí přenosové techniky nebo popřípadě i pomocí výpočetní techniky neprodleně Českému statistickému úřadu prostřednictvím pracoviště Českého statistického úřadu u Ministerstva zahraničních věcí.

(3) Jestliže se v předávaném zápisu o průběhu a výsledku hlasování vyskytnou chyby, budou v případě, že je předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise zmocněn k odstranění chyb v zápise o průběhu a výsledku hlasování, ve spolupráci s nimi na místě odstraněny; pokud však není předseda nebo pověřený člen okrskové volební komise k opravě těchto chyb zmocněn, nebo jde o chyby, jejichž oprava je možná pouze s využitím materiálů uložených ve volební místnosti, bude zápis o průběhu a výsledku hlasování odmítnut a stanovena lhůta k odstranění chyb a předání nového zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

(4) Jestliže se v zaslaném zápisu o průběhu a výsledku hlasování ze zvláštního volebního okrsku vyskytnou chyby, bude zápis o průběhu a výsledku hlasování odmítnut a stanovena lhůta k odstranění chyb a zaslání nového zápisu o průběhu a výsledku hlasování.

(5) Po převzetí zápisu o průběhu a výsledku hlasování do dalšího zpracování obdrží předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise nebo předseda zvláštní okrskové volební komise nebo pověřený člen zvláštní okrskové volební komise písemný doklad ve formě počítačové sestavy osvědčující, že výsledek hlasování ve volebním okrsku nebo ve zvláštním volebním okrsku byl do dalšího zpracování převzat bezchybně. Předseda zvláštní okrskové volební

komise nebo pověřený člen zvláštní okrskové volební komise obdrží tento doklad prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí přenosovou technikou. Český statistický úřad zároveň vydá pokyn, že okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise může své zasedání ve druhý den voleb ukončit. Tím není dotčen § 52a.

(6) Nesplní-li okrsková volební komise nebo zvláštní okrsková volební komise na výzvu Českého statistického úřadu povinnosti podle odstavce 1 nebo 2 do 24 hodin po zahájení sčítání podle § 40, popřípadě ve lhůtě stanovené podle odstavce 3 nebo 4, může být celkový výsledek voleb za volební kraj zpracován bez tohoto volebního okrsku nebo zvláštního volebního okrsku. Po uplynutí této lhůty se již k výsledku z tohoto volebního okrsku nebo zvláštního volebního okrsku nepřihlíží.

(7) Okrsková volební komise a zvláštní okrsková volební komise zapečetí stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, odevzdané voličské průkazy, odevzdané hlasovací lístky a úřední obálky, výpis ze stálých seznamů, výpis ze zvláštních seznamů, doklad o převzetí výsledku hlasování do dalšího zpracování a případný zápis o kontrole provedené krajským nebo pověřeným obecním úřadem. Okrsková volební komise uvedené dokumenty předá spolu s ostatní volební dokumentací do úschovy obecnímu úřadu, zvláštní okrsková volební komise uvedené dokumenty odevzdá zastupitelskému úřadu, který je odešle spolu s ostatní volební dokumentací prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí Úřadu městské části Praha 1.

§ 46

Zjišťování výsledků voleb ve volebním kraji

(1) Český statistický úřad na pracovišti u krajského úřadu převezme výsledky hlasování za všechny územně příslušné volební okrsky, popřípadě zvláštní volební okrsky, ze kterých byly ve stanovené lhůtě předány zápisy o průběhu a výsledku hlasování podle § 43, a zpracuje výsledek voleb ve volebním kraji.

(2) Český statistický úřad vyhotoví ve dvojím stejnopise zápis o výsledku voleb ve volebním kraji a předá ho neprodleně krajskému úřadu.

(3) V zápise o výsledku voleb ve volebním kraji se uvede

a) počet volebních okrsků ve volebním kraji, popřípadě počet zvláštních volebních okrsků a počet okrskových volebních komisí, popřípadě počet zvláštních okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování,

b) celkový počet osob ve volebním kraji zapsaných ve výpisech ze stálých seznamů a ze zvláštních seznamů,

c) celkový počet voličů ve volebním kraji, kterým byly vydány úřední obálky,

d) počet odevzdaných úředních obálek za volební kraj celkem,

e) celkový počet platných hlasů odevzdaných ve volebním kraji pro jednotlivé politické strany, politická hnutí nebo koalice a celkový počet platných hlasů ve volebním kraji,

f) počet přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty.

(4) Zápis o výsledku voleb ve volebním kraji podepíše

a) ředitel krajského úřadu,

b) zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu,

c) zaměstnanec Českého statistického úřadu.

(5) Po podepsání obou stejnopisů předá krajský úřad 1 stejnopis zápisu o výsledku voleb ve volebním kraji neprodleně Českému statistickému úřadu. Druhý stejnopis zápisu a ostatní volební dokumentaci uschová.

§ 52a

Ukončení činnosti okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise při volbách do Poslanecké sněmovny

Činnost okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise při volbách do Poslanecké sněmovny je ukončena patnáctým dnem po vyhlášení výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Státní volební komisí.

§ 82

Nároky členů volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise.